

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI
Gümrükler Genel Müdürlüğü

Sayı : E-40216608-145[GGM-03]

Konu : Telafi Edici Vergi

08.06.2022 / 75325507
DAĞITIM YERLERİNE

Bakanlığımıza intikal eden olaylardan, 4458 sayılı Gümrük Kanununun 194 ile Gümrük Yönetmeliğinin 432 nci maddeleri karşılaştırılarak, Dahilde İşleme Rejimi ile serbest bölgelerdeki telafi edici vergi/gümrük vergisi uygulamasının üçüncü ülke menşeli girdiler için ödenecek gümrük vergisi ve bu verginin hesaplanması noktasında birbirinden farklılaştığının düşünüldüğü, nihai ürünün A.TR Dolaşım Belgesi eşliğinde AB üyesi ülkelere ihracında, ihraç eşyanın bünyesine giren üçüncü ülke menşeli girdinin miktarının beyan edilip gümrük vergisinin hesaplanması esnasında, satışa konu edilen eşyanın satışı esnasındaki ağırlıkları itibarıyla, fiziken içerisinde yer alan üçüncü ülke menşeli girdinin gümrük vergisinin hesaplanıp ödenmesinin yeterli olduğunun düşünüldüğü ve bu nedenle üçüncü ülke menşeli girdinin üretim esnasında yanan ve yok olan miktarın ödenecek gümrük vergisi hesaplamasına dahil edilip edilmemesi gerektiği konusunda tereddüt hasıl olduğu;

Fiili uygulamada da serbest bölgelerde yerleşik firmalarca A.TR Dolaşım Belgesi eşliğinde yapılan satışlarda işleme faaliyeti sırasında kuruyan, buharlaşan ve yok olan üçüncü ülke menşeli girdilere isabet eden gümrük vergilerinin hesaplanıp ödenmediğinin ifade edildiği anlaşılmaktadır.

Bilindiği üzere, 4458 sayılı Gümrük Kanununun 194/1.maddesi "Türkiye'nin taraf olduğu anlaşma hükümlerine göre dahilde işleme rejimi altında elde edilen Türk menşeli eşyanın anlaşmalara taraf ülkelere ithalinde, tercihi tarife uygulamasından yararlanmasının, bunların bünyelerine giren serbest dolaşımda olmayan eşyanın ithalat vergilerinin ödenmesi...";

Gümrük Yönetmeliği'nin "Serbest bölgelerden Avrupa Birliğine eşya gönderilmesi" başlıklı 432 nci maddesi ise;

"1) Türkiye'den veya üçüncü ülkelerden serbest bölgelere depolanmak, işlenmek veya ihraç edilmek üzere gelen eşyanın daha sonra Avrupa Birliği ülkelerine, statü belgesi olarak A.TR dolaşım belgesi ile gönderilmek istenmesi halinde, ek-70'te yer alan Tespit ve Tahakkuk Kağıdı düzenlenir. Bu durumda, aşağıda belirtildiği şekilde işlem yapılır;

a) Eşyanın tamamen Türkiye'de serbest dolaşım durumunda bulunan girdilerden üretilmiş olduğu hallerde, Türkiye'ye vergilerinin ödenerek giriş işleminin yapıldığına dair gümrük beyannamesi, serbest bölgelerde çıkışında düzenlenen gümrük beyannamesi ve benzeri belgeler üzerinde yapılacak inceleme sonucunda eşyanın Türkiye'de serbest dolaşımda bir eşya olduğunun anlaşılması halinde, herhangi bir vergi tahsilatı yapılmaksızın 2006/10895 sayılı Türkiye ile Avrupa Topluluğu Arasında Oluşturulan Gümrük Birliğinin Uygulanmasına İlişkin Esaslar Hakkında Karar çerçevesinde A.TR Dolaşım Belgesi düzenlenir ve vize edilir.

b) Eşyanın tamamen veya kısmen üçüncü ülke menşeli girdiler kullanılarak serbest bölgede işlem görmesi halinde, üçüncü ülke girdilerinin muayene ve tespiti yapıldıktan sonra CIF değeri belirlenerek, gümrük vergisi tahsilatı yapılır. Bu işlemler Tespit ve Tahakkuk Kağıdı üzerinden yürütülür. Muayene ile görevli memurun tespit ve tahakkuk işlemini tamamlamasından sonra hesaplanan gümrük vergisi tutarı gümrük saymanlığına veya mutemetliğine yatırılır. Gümrük vezne alındısının ibrazı üzerine A.TR Dolaşım Belgesi, gümrük idaresi tarafından vize edilir.

c) Eşyanın ticaret politikası önlemlerine tabi üçüncü ülke menşeli olması halinde, A.TR Dolaşım Belgesi düzenlenmesi için telafi edici verginin tahsil edilmesi ve bu eşya için düzenlenmiş ithal lisansının ibraz edilmesi gerekir. Gümrük idaresince A.TR Dolaşım Belgesinde kayıtlı miktar ithal lisansı aslından düşülerek işlem yapılır..."

Hükmünü amirdir.

Konuyla ilgili olarak, serbest bölgelerde mukim firmalarca A.TR Dolaşım Belgesi eşliğinde yapılan satışlarda işleme faaliyeti sırasında kuruyan, buharlaşan ve yok olan üçüncü ülke menşeli girdilere (firelere) isabet eden ithalat vergilerinin ödenip ödenmeyeceği hususu ile ilgili olarak İthalat, İhracat ve Serbest Bölgeler Genel Müdürlüklerinin görüşleri sorulmuş olup, cevaben alınan yazılarda;

İthalat Genel Müdürlüğünce konuya ilişkin nihai görüşün İhracat Genel Müdürlüğünce DİR mevzuatı, Serbest Bölgeler Genel Müdürlüğünce serbest bölge uygulamaları ve ilgili mevzuatları kapsamında yapacakları değerlendirmeler neticesinde belirlenmesi;

İhracat Genel Müdürlüğünce; mer'î Dahilde İşleme Rejimi Tebliğinin 3 üncü maddesinin (I) bendinde "fire" "*işleme faaliyetleri sırasında özellikle kuruma, buharlaşma, sızma veya gaz kaçağı şeklinde yitirilen ve imha olan kısım ile ekonomik değeri olmayan atıklar*" olarak tanımlandığı; mezkur yazınız konusu örnekte belirtildiği üzere, dahilde işleme rejimi kapsamında ithal edilen hammadde işleme faaliyeti sırasında yanma/kayba/uçuntuya maruz kalması sebebiyle fire şeklinde yitirilmiş olsa dahi, Genel Müdürlükleri uygulamasında telafi edici vergi hesaplanırken ihrac edilen eşyanın üretimi için kullanılan hammaddenin tümü (fire olarak yitirilen kısım dahil) üzerinden telafi edici verginin hesaplanmakta olduğu;

Serbest Bölgeler Genel Müdürlüğünce ise; serbest bölgeler Türkiye-AB Gümrük Birliğinin bir parçası olduğundan, Türkiye ile Avrupa Birliği arasında Gümrük Birliğini tesis eden 1/95 sayılı Ortaklık Konseyi Kararı, Bölüm 1. Malların Serbest Dolaşımı ve Ticaret Politikası,

"Madde 3

Bu Bölümün hükümleri Toplulukta veya Türkiye`de serbest dolaşımda bulunmayan üçüncü ülke çıkışlı ürünler kullanılarak Toplulukta veya Türkiye`de elde edilen veya üretilen mallara da uygulanır.

Bununla beraber bu hükümlerin söz konusu mallara uygulanabilmesi için gerekli ithal işlemlerinin tamamlanmış olması ve imallerinde kullanılan üçüncü ülke çıkışlı ürünler üzerinden ödenmesi gereken gümrük vergileri veya eş etkili vergi veya resimlerin ihracatçı devlet tarafından tahsil edilmiş olması zorunludur."

hükümü uyarınca, serbest bölgelerden AB'ye eşya gönderilmesinde, fireler de dahil olmak üzere, eşyanın imalinde kullanılan üçüncü ülke menşeli girdilerin vergilerinin tahsil edilmesi gerektiğinin değerlendirildiği,

İfade edilmiştir.

İhracat Genel Müdürlüğünün, dahilde işleme rejimi kapsamında ithal edilen hammadde işleme faaliyeti sırasında yanma/kayba/uçuntuya maruz kalması sebebiyle fire şeklinde yitirilmiş olsa dahi, Genel Müdürlükleri uygulamasında telafi edici vergi hesaplanırken ihrac edilen eşyanın üretimi için kullanılan hammaddenin tümü (fire olarak yitirilen kısım dahil) üzerinden telafi edici verginin hesaplanmakta olduğu yönündeki görüşünün dikkate alınması gerekmektedir.

Bununla birlikte, anılan Genel Müdürlüklerin görüşleri ile Gümrük Yönetmeliğinin 432 nci maddesinde yer alan, Türkiye`den veya üçüncü ülkelerden serbest bölgelere depolanmak, işlenmek veya ihrac edilmek üzere gelen eşyanın daha sonra Avrupa Birliği ülkelerine, statü belgesi olarak A.TR dolaşım belgesi ile gönderilmek istenmesi halinde, eşyanın tamamen veya kısmen üçüncü ülke menşeli girdiler kullanılarak serbest bölgede işlem görmesi halinde, üçüncü ülke girdilerinin muayene ve tespiti yapıldıktan sonra CIF değeri belirlenerek, gümrük vergisi tahsilatı yapılacağı hükmü göz önüne alındığında, fire oranları dikkate alınmaksızın eşyanın tümü üzerinden CIF değerinin belirlenerek gümrük vergisi tahsilatı yapılması gerekmektedir.

Bilgi ve gereğini rica ederim.

Mustafa GÜMÜŞ
Bakan a.
Genel Müdür